e-codices

cite fit, non ideo non fit quod illicite fit. Quando quod fit, non fieri non dicendum non est, quamvis in eo quod sic fit male fieri recte dicatur. Si autem quod fit et quod illicite fit, si quis sciat illicite id fieri nesciat, potest quidem ignorantia culpam temperare aut excusare, ut factum legitimum constet in eo quod fit, quamvis facere non posset, ut reprehensibiliter non fiat in eo quod sic fit. Si igitur illic fit aliquid legitimum, fit aliquid legitimum et copula ex quo fit. Quod si copula ipsa fit aliquid legitima recte dicitur, unde apparet quare non conjux id ipsorum conjugium nomine nominetur. Sed in magna contentione de nomine, unde de veritate sentitur. Exceptis quibusdam eiusmodi causis, in quibus vel propter horrorem vel turpitudinem pudicitie et silendum videtur, in ceteris omnibus his sentiendum puto, quod si illa aliqua forte repugnantia ostenderit quamdiu quod latet matrimonio, et iudicium ecclesie legitime sanctione nequaquam tollere possit, quin legitimum appelletur. Sed in quo si quis fratrem aut sororem opponat, aut cetera huiusmodi, in quibus ratio ignorantie excusationem non admittit. Non permittunt in eiusmodi offendere quisquis in eo quod facit ignorantia debet excusare; horroris sunt facta eiusmodi, non rationis, in quibus et si ignorantia fuit, verecundia tamen et pudicitia confusionem non evadit. Aliud est de illis loquor de quibus dicit apostolus: Temptatio vos non apprehendat nisi humana. In quibus et humanum est errare, in illis per ignorantiam erroris culpam excusare. Dico quod legitima, per iudicium ecclesie appellanda sunt putamus, in quibus nulla causa extitit per quam aut iuste prohiberi posset quod faciendum erat, aut quod factum fuit infirmari, et quamdiu quod sic est legitimum esse quod est. Si quis forte vero roget quomodo per iudicium ecclesie legitimum esse possit quod per iudicium divinum legitimum est, vel quomodo quod utrumque esse putatur, ideo contra iudicium ecclesie specialiter legitimum dicitur, quia per iudicium ecclesie in culpa non est propter quod legitimum dici non debeat. Si vero per iudicium divinum aliud in eo est quod si in iudicio ecclesie manifestum esset, conjugium legitimum non esset. Hoc est quia aliud in eo est quod ecclesie occultum, deo notum est. Quod similiter si ecclesie manifestum esset, conjugium legitimum non esset. Nec autem per ignorantiam excusatur, ut ex eo ipso tamen apud deum quin apud homines legitimum fit, ignorantia quamdiu quia apud homines [illegible] quidem in culpa in eo reprehenditur apud deum quod reprehensibile est, et sicut [illegible] per [illegible] confusionem tamen reprehensibilis non imputatur, et hac quidem per se ecclesie esse [illegible] legitima per iudicium ecclesie existimatur, consensu quam legitimum [illegible] illicitum esse putamus quod ad hoc fit.

License: CC-BY-NC – Engelberg, Stiftsbibliothek, Cod. 90, f. 71v – Hugo de S. Victoris, De sacramentis fidei christianae (http://www.e-codices.ch/fr/bke/0090/71v)